

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1248/2015
02.11.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., ... бр. .../..., чији је пуномоћник Милица Копривица, адвокат из ..., против тужене „ББ“ из ..., чији је пуномоћник Марко Дамњановић, адвокат из ..., ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 803/14 од 04.02.2014. године, исправљене решењем истог суда од 12.03.2015. године, у седници одржаној 02.11.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 803/14 од 04.02.2014. године, исправљене решењем истог суда од 12.03.2015. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1498/13 од 06.11.2013. године, ставом првим изреке поништен је као незаконит анекс бр. 2 уговора о раду који је код тужене заведен под бр. 1088 од 11.02.2009. године. Ставом другим изреке поништено је решење тужене о отказу уговора о раду бр. 1393 од 17.03.2009. године, као незаконито и наложено је туженој да тужиоца врати на рад и распореди на послове и радне задатке радног места који одговарају његовој стручној спреми, стеченом знању и способностима. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 306.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 06.11.2013. године као дана доношења одлуке до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 803/14 од 04.02.2014. године, исправљеном решењем истог суда од 12.03.2015. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке, делу става другог изреке који се односи на поништај решења тужене бр. 1393 од 17.03.2009. године и враћање тужиоца на рад, као и у ставу трећем изреке. Ставом другим изреке укинута је првостепена пресуда у преосталом делу другог става изреке који се односи на распоређивање тужиоца на радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима и у овом делу тужба тужиоца је одбачена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 125/04 и 111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11), Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код тужене на пословима ..., на основу уговора о раду од 01.08.2007. године. Тужилац има ... стручне спреме – завршен Економски факултет. Тужена је 19.01.2009. године упутила тужиоцу понуду за закључење анекса уговора о раду због нове организационе шеме сагласно Правилнику о систематизацији бр. 3273 од 29.12.2008. године. Тужилац је 19.01.2009. године закључио са туженом анекс бр. 1 уговора о раду, према коме ће обављати послове „...“ у Развојној служби. Тужена је 11.02.2009. године тужиоцу упутила понуду за закључење новог анекса уговора о раду из истих разлога као 19.01.2009. године и тужилац је 11.02.2009. године закључио са туженом анекс бр. 2 уговора о раду, према коме ће обављати послове „...“ у Развојној служби. Према Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији послова бр. 3273 од 29.12.2008. године у Развојној служби утврђени су послови: ред. бр. 175 – руководиоца развојне службе, ред. бр. 176 – самостални референт (VII степен стручне спреме – пет извршилаца), ред. бр. 177 – самостални референт (VI степен стручне спреме – пет извршилаца) и ред. бр. 178 – самостални референт (IV степен стручне спреме – пет извршилаца). Тужена је 12.02.2009. године истакла на огласну таблу обавештење са Правилником о систематизацији послова бр. 1108 од 12.02.2009. године. Према садржини обавештења, у Правилнику о систематизацији бр. 3273 од 29.12.2008. године направљена је техничка омашка која је исправљена Правилником о систематизацији бр. 1108. од 12.02.2009. године, према коме су у Развојној служби утврђена радна места: ред. бр. 179 – руководиоца развојне службе, ред. бр. 180 – самостални референт (VII степен стручне спреме – два извршиоца), ред. бр. 181 – референт (VII степен стручне спреме – пет извршилаца), ред. бр. 182 – референт (VI степен стручне спреме – четири извршиоца), ред. бр. 183 – референт (IV-V степен стручне спреме – пет извршилаца) и под ред. бр. 184 – новинар (IV-VI-VII степен стручне спреме – шест извршилаца). Одлуком тужене од 16.03.2009. године утврђено је да се због економских тешкоћа, организационих промена и престанка потребе за обављањем послова мења Правилник о систематизацији бр. 1108 од 12.02.2009. године, тако што се у Развојној служби укупан број извршилаца са 22 смањује на укупно шест (за радна места референт под ред. бр. 181, 182 и 183 са 14 на два извршиоца, за радно место новинар под ред. бр. 184 са шест на два, док број самосталних референата остаје непромењен – два). Решењем тужене бр. 1393 од 17.03.2009. године тужиоцу је отказан уговор о раду на основу члана 179. тачка 9. Закона о раду, због престанка потребе за његовим радом на пословима У

решењу је утврђено да ће радни однос тужиоцу престати даном исплате отпремнине, а најкасније 15.05.2009. године. Тужиоцу је отпремнина исплаћена 06.05.2009. године (374.653,00 динара) када му је и престао радни однос. Правилником о систематизацији послова бр. 1548 од 03.04.2009. године у Развојној служби утврђени су послови: ред. бр. 182 –руководилац развојне службе и ред. бр. 183 – референт (IV-V-VI-VII степен стручне спреме – шест извршилаца). Тужена је одлуком од 16.09.2009. године укинула Развојну службу.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили одредбу члана 179. тачка 9. у вези са чланом 171. став 1. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05), када су усвојили тужбени захтев тужиоца.

Одредбом члана 179. тачка 9. Закона о раду, прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Одредбом члана 171. став 1. тачка 1. Закона о раду прописано је да послодавац може запосленом да понуди измену уговорених услова рада (анекс уговора) ради премештаја на други одговарајући посао, због потреба процеса и организације рада, док је ставом 2. истог члана прописано да се одговарајућим послом у смислу става 1. тачка 1. и 3. овог члана сматра посао за чије се обављање захтева иста врста и степен стручне спреме који су утврђени уговором о раду.

Одредбом члана 24. став 2. Закона о раду прописано је да се правилником о организацији и систематизацији послова утврђују организациони делови код послодавца, врста послова, врста и степен стручне спреме и други посебни услови за рад на тим пословима.

По оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилно закључили да у конкретном случају није настао отказни разлог из члана 179. тачка 9. Закона о раду, зато што је тужена утврдила престанак потребе за радом тужиоца на пословима ... на које је тужилац незаконито премештен анексом уговора о раду бр. 2 од 11.02.2009. године. Наиме, на дан закључења овог анекса – 11.02.2009. године код тужене је био на снази Правилник о систематизацији послова бр. 3273 од 29.12.2008. године у коме нису били предвиђени послови ... у Развојној служби, већ само послови ... на које је тужилац премештен анексом уговора о раду бр. 1 од 19.01.2009. године, а који није оспоравао. Наредног дана – 12.02.2009. године тужена је истакла на огласну таблу Правилник о систематизацији послова бр. 1108 од 12.02.2009. године у коме су предвиђени послови ... у Развојној служби уз обавештење да овај акт није нови акт о систематизацији послова, већ да представља исправку техничких омашки из акта бр. 3273 од 29.12.2008. године. Међутим, из садржине акта о систематизацији од 12.02.2009. године у делу који се односи на Развојну службу, јасно произлази да се тај део у квалитативном смислу разликује од утврђеног актом од 29.12.2008. године, и то у погледу врсте и назива послова, посебних услова за њихово обављање и броја извршилаца. У акту од 29.12.2008.

године у Развојној служби утврђени су послови: руководиоца развојне службе и самостални референт, а у акту од 12.02.2009. године: руководиоца развојне службе, самостални референт, референт и новинар, због чега се никако не може прихватити тврдња тужене о исправци техничких омашки.

Правилник о систематизацији послова који је послодавац дужан да донесе на основу члана 24. став 2. Закона о раду, представља општи акт који мора бити објављен пре ступања на снагу (члан 196. Устава РС). У конкретном случају Правилник о систематизацији послова бр. 1108 којим су предвиђени послови референта у Развојној служби, тужена је донела и објавила 12.02.2009. године, док је анекс бр. 2 закључен 11.02.2009. године, када тај акт није био на снази, због чега правилно нижестепени судови налазе да је тужилац премештен на непостојеће радно место, при чему није релевантна околност, на коју тужена указује у ревизији, да је у анексу наведено да ће тужилац послове референта обављати почев од 13.02.2009. године. Како је дошло до повреде одредбе члана 171. став 1. тачка 1. и став 2. Закона о раду у поступку закључивања анекса бр. 2, правилна је оцена нижестепених судова да је тужилац незаконито премештен на послове референта, а због те околности незаконито је решење о отказу уговора о раду од 17.03.2009. године, јер послодавац може утврдити престанак потребе за радом запосленог на пословима за које је закључио уговор о раду или на које је законито премештен.

Сагласно наведеном, Врховни касациони суд налази да је супротно ревизијским наводима, правилан закључак нижестепених судова да није постојао оправдани разлог за отказ уговора о раду тужиоцу као технолошком вишку, на основу члана 179. тачка 9. Закона о раду, због чега је тужена у обавези да тужиоца врати на рад на основу члана 191. став 1. истог закона.

На основу члана 405. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа - судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић